

POLITYKA ANTYKORUPCYJNA

ZASADY PRZYJĘTE W MARCU 2015 R,
POPRAWIONE W LUTYM 2017 R.

SPIS TREŚCI

POLITYKA ANTYKORUPCYJNA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
Wprowadzenie.....	3
Zobowiązanie spółki	3
Czym jest korupcja?	4
Jak unikać korupcji?	8
Gdzie można szukać pomocy?	11
Zgłaszanie podejrzewanych naruszeń	11

POLITYKA ANTYKORUPCYJNA

ZASADY PRZYJĘTE W MARCU 2015 R., POPRAWIONE W LUTYM 2017 R

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument pt. *Polityka antykorupcyjna* odnosi się do firmy WSP Global Inc. i jej jednostek zależnych (dalej określanych łącznie jako „**Spółka**”) i obowiązuje bez wyjątku wszystkich pracowników Spółki. Obejmuje to prezesa i dyrektora generalnego, funkcjonariuszy, wiceprezesów, dyrektorów i innych kierowników, wszystkich pracowników zatrudnionych w Spółce i w jednostkach stowarzyszonych oraz członków rady dyrektorów (dalej określanych łącznie jako „**Pracownicy**”).

Niniejszy dokument należy czytać łącznie z *Kodeksem postępowania* („**Kodeks**”) i powiązanymi z nim zasadami. W części Kodeksu poświęconej rzetelnemu postępowaniu w prowadzeniu działalności biznesowej określono zasady Spółki dotyczące działań antykorupcyjnych; w dokumencie pt. *Zasady dotyczące podarunków, rozrywki i gościnności* zawarto dodatkowe wyjaśnienia dotyczące wymieniania świadczeń reprezentacyjnych; w dokumencie pt. *Współpraca ze stronami trzecimi* zawarto dodatkowe wytyczne dotyczące sposobu, w jaki Spółka zarządza ryzykiem związanym z jej relacjami biznesowymi ze stronami trzecimi.

Wszystkie zapisy niniejszych zasad mają takie samo znaczenie jak zapisy Kodeksu.

ZOBOWIĄZANIE SPÓŁKI

Spółka traktuje kwestie związane z korupcją bardzo poważnie, a zarząd Spółki („**Zarząd**”) dba o utrzymanie najwyższych standardów profesjonalnego i etycznego postępowania. To zobowiązanie jest odzwierciedlone w kulturze i zasadach Spółki. Jeden z tych standardów dotyczy polityki zerowej tolerancji dla wszelkich praktyk korupcyjnych stosowanych przez Pracowników Spółki lub strony trzecie działające w jej imieniu.

Spółka powzięła to zobowiązanie ze względów etycznych, a także ponieważ Spółka i jej pracownicy mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności prawnej za naruszenie przepisów antykorupcyjnych, co wiąże się z bardzo surowymi karami.

Ponieważ Spółka stale zwiększa swój zasięg międzynarodowy, jej Pracownicy mogą prowadzić różne transakcje i uczestniczyć w projektach realizowanych w jurysdykcjach o złożonym systemie prawnym. Obejmuje to postępowania przetargowe dla rządu oraz zlecenia komercyjne w krajach, w których łapówki, nielegalne prowizje oraz gratyfikacje mogą być postrzegane jako nieodłączna część prowadzenia działalności biznesowej. Pracownicy są zobowiązani do bezwzględnego unikania zachowań wyraźnie zabronionych na mocy przepisów antykorupcyjnych. Powinni również kierować się własnym osądem, aby unikać sytuacji, które mogą stwarzać pozory praktyk korupcyjnych.

Spółka sprzeciwia się stanowczo wszelkim formom korupcyjnych i nielegalnych praktyk, stosując w ramach wszystkich swoich działań najwyższe międzynarodowe standardy antykorupcyjne. Niniejsze zasady mają pomóc w zrozumieniu szerszego międzynarodowego kontekstu wyzwań związanych z korupcją, a także prawnych i etycznych powodów, które wyjaśniają politykę zerowej tolerancji dla korupcji. Zostały

opracowane w celu ułatwienia Pracownikom rozpoznawania i unikania sytuacji, w których mogą być stosowane praktyki korupcyjne i przekupstwo, a także odpowiedniego postępowania w takich sytuacjach.

SZCZEGÓLNE UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ZE STRONAMI TRZECIMI

Korupcja może mieć charakter bezpośredni lub pośredni. Przekupstwo ma charakter bezpośredni w sytuacji, gdy Pracownik Spółki bierze w nim udział. Przykładem przekupstwa bezpośredniego może być przekazanie łapówki przez Pracownika funkcjonariuszowi publicznemu w związku z postępowaniem przetargowym.

Przekupstwo i nielegalne prowizje mają charakter pośredni, jeśli następują za pośrednictwem stron trzecich, takich jak partnerzy biznesowi, spółki joint venture i partnerzy kapitałowi, spółki przejmowane, osoby działające w imieniu Spółki (takie jak agenci, przedstawiciele, sponsorzy, konsultanci i wykonawcy), usługodawcy, dostawcy i sprzedawcy lub inni pośrednicy. Inną formą przekupstwa pośredniego jest przekazanie darowizny na osobisty projekt funkcjonariusza państwowego z zamiarem wywarcia wpływu na decyzję o udzieleniu nadchodzącego zamówienia publicznego. Chociaż często wszystkie strony są świadome przekupstwa, czasami jeden lub kilkoro uczestników może zupełnie o nim nie wiedzieć, szczególnie gdy w transakcję jest zaangażowana strona trzecia. Transakcje pośrednie są najczęstszym sposobem przekazywania łapówek i nielegalnych prowizji.

Pracownicy powinni się upewnić, że partnerzy biznesowi rozumieją i znają zasady Spółki oraz otrzymali egzemplarz Kodeksu i inne stosowne dokumenty, zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie Spółki pt. *Współpraca ze stronami trzecimi*.

SZCZEGÓLNE UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE FUNKCJONARIUSZY PAŃSTWOWYCH I PUBLICZNYCH

Polityka zerowej tolerancji dla wszelkich praktyk korupcyjnych oznacza, że wszelkie praktyki korupcyjne są niedopuszczalne. W kontaktach z funkcjonariuszami państwowymi i publicznymi należy zachować szczególną ostrożność, ponieważ w niektórych krajach (np. Kanadzie, Wielkiej Brytanii i USA) przepisy antykorupcyjne są szczególnie surowe. Ponadto funkcjonariusze państwowi i publiczni mogą być zobowiązani do przestrzegania bardzo dokładnych wytycznych. Na przykład w niektórych krajach funkcjonariuszom państwowym nie wolno przyjąć od partnera biznesowego nawet filiżanki kawy ani lekkiego posiłku.

Podobną ostrożność należy zachować w kontaktach z członkami najbliższej rodziny oraz bliskimi współpracownikami funkcjonariuszy państwowych i publicznych, a także byłymi funkcjonariuszami państwowymi (zbiorczo określanymi jako „osoby zajmujące eksponowane stanowisko polityczne”). Chociaż w niektórych okolicznościach takie kontakty są całkowicie właściwe i uzasadnione, współpraca z osobami zajmującymi eksponowane stanowisko polityczne co do zasady może prowadzić do sytuacji stwarzających zagrożenie dla Spółki i jej Pracowników. Aby uniknąć problemów, należy się kierować zdrowym rozsądkiem i bezwzględnie przestrzegać zasad Spółki określonych w dokumentach pt. *Zasady dotyczące podarunków, rozrywki i gościnności* oraz *Współpraca ze stronami trzecimi*.

CZYM JEST KORUPCJA?

Nie ma uniwersalnej definicji korupcji. Organizacja Transparency International definiuje ją jako „nadużycie powierzonej władzy w celu uzyskania korzyści osobistych”. Praktyki korupcyjne obejmują wiele nieuczciwych zachowań – od drobnych płatności w celu przyspieszenia rutynowych procedur po wielomilionowe płatności w celu nielegalnego pozyskania dużych koncesji publicznych. W ich zakres mogą wchodzić różne formy

przekupstwa, nielegalnych prowizji, wymuszeń, oszustw, podstępów, zmów na niekorzyść stron trzecich oraz prania pieniędzy, a także innych nieuczciwych zachowań.

Korupcja może występować w każdym kraju. Przypadki skorumpowanych funkcjonariuszy publicznych i nielegalnych praktyk spotyka się na całym świecie, w tym w najbardziej rozwiniętych krajach. Jednak niektóre jurysdykcje, w których możliwości instytucji oraz stopień przestrzegania prawa są ograniczone, stwarzają szczególnie trudne warunki i są bardziej narażone na stosowanie praktyk korupcyjnych. Podobnie z uwagi na częste kontakty i interakcje z funkcjonariuszami państwowymi lub publicznymi podczas publicznych postępowań przetargowych niektóre gałęzie przemysłu, takie jak te związane z wydobyciem ropy naftowej i gazu, górnictwem, inżynierią oraz infrastrukturą, są bardziej narażone na ryzyko stosowania przekupstwa i nielegalnych prowizji. Ponieważ Spółka prowadzi działalność w tych sektorach wysokiego ryzyka, jej Pracownicy muszą zachować szczególną ostrożność.

SYTUACJA PRAWNA

Spółka podlega przepisom antykorupcyjnym, m.in. kanadyjskiej ustawie o zwalczaniu korupcji wśród zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (*Corruption of Foreign Public Officials Act*, CFPOA), amerykańskiej ustawie o przeciwdziałaniu zagranicznym praktykom korupcyjnym (*Foreign Corrupt Practices Act*, FCPA) oraz brytyjskiej ustawie o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*). Oznacza to, że Spółka musi przestrzegać najbardziej surowych przepisów antykorupcyjnych na świecie. Mają one zastosowanie do wszystkich Pracowników i jednostek zależnych na całym świecie, niezależnie od narodowości i lokalizacji, a także do stron trzecich działających w imieniu Spółki.

Co do zasady te przepisy antykorupcyjne zakazują przekazywania łapówek, nielegalnych prowizji oraz gratyfikacji. Organizacje międzynarodowe, takie jak Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) również ogłosiły rygorystyczne przepisy mające na celu zwalczanie przekupstwa i korupcji w transakcjach międzynarodowych, do których muszą się stosować ich członkowie oraz społeczność międzynarodowa. Oprócz kanadyjskiej ustawy o zwalczaniu korupcji wśród zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (*Corruption of Foreign Public Officials Act*, CFPOA), amerykańskiej ustawy o przeciwdziałaniu zagranicznym praktykom korupcyjnym (*Foreign Corrupt Practices Act*, FCPA) oraz brytyjskiej ustawy o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*) Spółka musi również przestrzegać wielu lokalnych przepisów antykorupcyjnych w jurysdykcjach, w których prowadzi swoją działalność. Wiele z tych przepisów została przyjęta w oparciu o Konwencję OECD o zwalczaniu przekupstwa.

Pracownicy mający jakiegokolwiek pytania bądź obawy lub chcący uzyskać dodatkowe informacje na temat przepisów antykorupcyjnych mogą się konsultować z regionalnym przedstawicielem działu ds. ryzyka i etycznego postępowania.

POWSZECHNE FORMY KORUPCJI

Mimo że Spółka nie toleruje żadnych form korupcji, niniejszy dokument skupia się na tych formach korupcji, które są zabronione na mocy międzynarodowych przepisów antykorupcyjnych: przekupstwie, nielegalnych prowizjach oraz gratyfikacjach.

PRZEKUPSTWO

Przekupstwo to prawdopodobnie najbardziej znana forma korupcji. Jest ono również głównym przedmiotem większości przepisów antykorupcyjnych. Co do zasady przekupstwo oznacza przekazanie czegoś wartościowego w celu uzyskania nienależnej lub nieuzasadnionej korzyści biznesowej. W procederze przekupstwa mogą być zaangażowane różne strony, ale zawsze obejmuje on co najmniej dwie główne: osobę

przekazującą łapówkę (stronę dostarczającą) oraz osobę ją otrzymującą (stronę żądającą). Postępowanie obu stron wzbudza poważne kontrowersje natury etycznej i prawnej, a także wiąże się z naruszeniem zaufania i obowiązków.

Łapówka nie musi być przekazywana w postaci płatności gotówkowej lub pieniężnej. Łapówki mogą przybierać formę dowolnej zachęty finansowej, darowizny rzeczowej lub innej przysługi, np. oferty pracy dla krewnego osoby, której oferowana jest łapówka. Również zwykła obietnica wykonania jakiegoś działania w przyszłości w zamian za korzyści biznesowe stanowi formę przekupstwa.

Co do zasady Pracownicy nigdy nie powinni oferować funkcjonariuszom państwowym lub publicznym ani partnerom biznesowym w sektorze prywatnym niczego, co mogłoby skutkować naruszeniem przez nich obowiązków powierzonych im przez organizację publiczną lub prywatną. Zasada ta ma w szczególności zastosowanie do postępowań przetargowych, w przypadku których w niektórych kontekstach nawet skromne podarunki mogą zostać niewłaściwie zinterpretowane jako łapówka.

W razie wątpliwości, czy określone działanie może zostać uznane za przekupstwo, należy się zapoznać z dokumentem Spółki pt. *Zasady dotyczące podarunków, rozrywki i gościnności* oraz zasięgnąć porady kierownictwa wyższego szczebla lub regionalnego przedstawiciela działu ds. ryzyka i etycznego postępowania.

NIELEGALNE PROWIZJE

Uzyskanie nielegalnej prowizji ma miejsce wtedy, gdy dostawcy lub usługodawcy przekazują część swojego wynagrodzenia osobom, które zleciły im zamówienie lub zapewniają im inną formę korzyści biznesowych.

Wypłacenie nielegalnych prowizji funkcjonariuszom państwowym lub publicznym w celu wygrania przetargu jest jedną z najbardziej powszechnych form przekupstwa. Klasyczny schemat przekazywania nielegalnych prowizji zazwyczaj obejmuje publiczne postępowanie przetargowe oraz działalność pośrednika, który ma powiązania z funkcjonariuszem publicznym nadzorującym postępowanie przetargowe. Pośrednik, który może również świadczyć legalne usługi doradztwa i rzecznictwa, podejmuje się reprezentowania jednej ze stron ubiegających się o zlecenie na wykonanie projektu w zamian za ustalone lub zmienne wynagrodzenie. Jednak pośrednik uzgodnił z funkcjonariuszem państwowym, że zapłaci mu część swojego wynagrodzenia w zamian za udzielenie zamówienia, lub wynegocjował taki układ podczas postępowania przetargowego. Strona, której udzielono zamówienia, może być lub nie być świadoma tego układu.

Ponieważ przekazywanie nielegalnych prowizji stanowi formę przekupstwa, jest wyraźnie zabronione na mocy przepisów antykorupcyjnych. Nielegalne prowizje również podlegają przepisom dotyczącym zwalczania nadużyć oraz innym powiązanim przepisom, ponieważ operacje płatnicze i fakturowanie często wiążą się z nieprawidłowościami finansowymi i podawaniem nieprawdziwych informacji.

GRATYFIKACJE

Gratyfikacje oznaczają niewielkie płatności przekazywane funkcjonariuszom publicznym w celu przyspieszenia rutynowych czynności urzędowych, do których osoba przekazująca płatność jest już upoważniona. W odróżnieniu od przekupstwa gratyfikacje nie skutkują uzyskaniem nienależnej lub nieuzasadnionej korzyści — zamiast tego przyspieszają lub ułatwiają przeprowadzenie transakcji i dlatego ich przekazywanie jest czasami określane jako „popchnięcie spraw” lub „posmarowanie”. Przykłady obejmują płatności w celu przyspieszenia odpraw celnych oraz dodatkowe wynagrodzenie dla urzędników w celu uzyskania zgody na wykonanie przyłączy elektrycznych.

Niestety żądania gratyfikacji są względnie powszechne w niektórych jurysdykcjach, w których Spółka prowadzi działalność.

Spółka zakazuje przekazywania gratyfikacji. Są one nielegalne w prawie każdym kraju, a przepisy takie jak brytyjska ustawa o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*) nie rozróżniają gratyfikacji od innych form przekupstwa. Podważają one również zasady dobrego zarządzania, a zgoda na ich przekazywanie często prowadzi do żądania zapłaty znacznie większych kwot.

KONSEKWENCJE PRAKTYK KORUPCYJNYCH

WYSOKIE SANKCJE PRAWNE I REGULACYJNE

Korupcja jest całkowicie nielegalna i może się wiązać z surowymi karami. Sankcje przewidziane w kanadyjskiej ustawie o zwalczaniu korupcji wśród zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (*Corruption of Foreign Public Officials Act, CFPOA*), amerykańskiej ustawie o przeciwdziałaniu zagranicznym praktykom korupcyjnym (*Foreign Corrupt Practices Act, FCPA*) oraz brytyjskiej ustawie o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*) dla osób fizycznych i spółek przekazujących łapówki i nielegalne prowizje, również poza granicami ich jurysdykcji, obejmują:

- *Odpowiedzialność karną* — poszczególni pracownicy skazani za przekupstwo (w tym przekazywanie nielegalnych prowizji) mogą otrzymać karę pozbawienia wolności na kilka lat lub zostać ukarani wysoką grzywną. Spółka również może zostać pociągnięta do odpowiedzialności karnej. Chociaż przepisy w poszczególnych jurysdykcjach mogą się różnić w zakresie zalecanych wyroków za przekupstwo, prawie wszystkie przewidują karę pozbawienia wolności.
- *Odpowiedzialność cywilną* — Spółka i/lub jej jednostki stowarzyszone mogą zostać ukarane wysoką grzywną i zobowiązane do wypłacenia odszkodowania za straty gospodarcze. Podobnie przekupstwo (w tym nielegalne prowizje) zazwyczaj się wiąże z oszustwami i innymi formami zatajania transakcji finansowych, co naraża Spółkę na karę grzywny i zobowiązanie do wypłaty odszkodowania za straty gospodarcze na mocy przepisów dotyczących papierów wartościowych i innych rozporządzeń finansowych. W ostatnich latach odszkodowania za straty gospodarcze wypłacane na mocy przepisów antykorupcyjnych często sięgały kwot rzędu setek milionów dolarów amerykańskich. W kilku przypadkach odszkodowania opiewały na miliardy dolarów.

Lokalne przepisy prawa w jurysdykcjach, w których Spółka prowadzi działalność, również nakładają sankcje karne i cywilne, które mogą być jeszcze bardziej surowe niż kary przewidziane w kanadyjskiej ustawie o zwalczaniu korupcji wśród zagranicznych funkcjonariuszy publicznych (*Corruption of Foreign Public Officials Act, CFPOA*), amerykańskiej ustawie o przeciwdziałaniu zagranicznym praktykom korupcyjnym (*Foreign Corrupt Practices Act, FCPA*) oraz brytyjskiej ustawie o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*).

Spółka i jej Pracownicy mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności, nawet jeśli byli nieświadomi stosowanych praktyk korupcyjnych. Przymykanie oka nie chroni przed korupcją.

NEGATYWNY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BIZNESOWĄ

Bezpośrednie lub pośrednie zaangażowanie Spółki w działania korupcyjne może stanowić poważne zakłócenie jej działalności. Oskarżenia i wyroki skazujące za stosowanie praktyk korupcyjnych mogą prowadzić do:

- *Niemożliwego do naprawienia uszczerbku na reputacji* — w ostatnich latach nastąpiła zmiana w postrzeganiu praktyk korupcyjnych przez międzynarodową społeczność biznesową oraz rządy lokalne — obojętność zmieniła się w oburzenie i aktywne zwalczanie. Przedsiębiorstwa postrzegane jako firmy stosujące praktyki korupcyjne są coraz częściej wykluczane z ważnych rynków kapitałowych i transakcji międzynarodowych. Podobnie osobom fizycznym oskarżanym o stosowanie praktyk korupcyjnych i

powiązane wykroczenia nieoficjalnie uniemożliwia się zatrudnienie we wiodących przedsiębiorstwach międzynarodowych.

- *Zakazu prowadzenia działalności w niektórych jurysdykcjach* – banki rozwoju i organizacje wielostronne prowadzą „czarne listy” przedsiębiorstw, które stosowały praktyki korupcyjne. Podobnie przedsiębiorstwa zaangażowane w praktyki korupcyjne mogą zostać objęte zakazem uczestniczenia w projektach prowadzonych na rzecz sektora publicznego w niektórych jurysdykcjach, nawet jeśli czyn korupcyjny został popełniony w innym kraju. Na przykład przedsiębiorstwa, które otrzymały wyroki skazujące za stosowanie praktyk korupcyjnych, nie mogą otrzymywać zamówień sektora publicznego w Unii Europejskiej.
- *Wykluczenia z niektórych postępowań przetargowych i projektów realizowanych na rzecz sektora prywatnego* – prywatne przedsiębiorstwa często odmawiają prowadzenia transakcji z przedsiębiorstwami oskarżonymi o lub skazanymi w przeszłości za stosowanie praktyk korupcyjnych, co można łatwo odkryć w trakcie gromadzenia informacji na potrzeby współpracy biznesowej.
- *Rozwiązania istniejących umów* – umowy pozyskane drogą korupcji są często unieważniane i prawnie uchylane z powodu oszustwa.
- *Obniżenia morale pracowników* – stosowanie praktyk korupcyjnych w przedsiębiorstwie przyczynia się do obniżenia morale pracowników, podważając zaufanie pracowników do zarządu i współpracowników.

NEGATYWNY WPŁYW NA SPOŁECZEŃSTWO

Korupcja w każdej formie to zła praktyka biznesowa, która może negatywnie wpłynąć na regiony, w których jest stosowana. Dzieje się tak, ponieważ:

- w wyniku korupcji uczciwe i przestrzegające prawa przedsiębiorstwa mogą się znaleźć w bardzo niekorzystnej sytuacji;
- korupcja często prowadzi do dalszej korupcji: płacenie łapówek naraża przedsiębiorstwa na kontakt ze skorumpowanymi funkcjonariuszami publicznymi, którzy mogą wysuwać coraz większe żądania;
- korupcja szkodzi krajom, w których Spółka prowadzi swoją działalność, osłabiając poczucie odpowiedzialności społecznej i wartości demokratyczne, podważając praworządność oraz sprawiając, że zasoby publiczne nie są inwestowane w edukację, służbę zdrowia czy infrastrukturę;
- korupcja często prowadzi do wytwarzania produktów niespełniających wymaganych norm, wadliwych lub niebezpiecznych, które w niektórych przypadkach mogą nawet doprowadzić do obrażeń ciała lub zgonu.

JAK UNIKAĆ KORUPCJI?

PRZYJĘCIE POLITYKI ZEROWEJ TOLERANCJI

Co do zasady można unikać korupcji poprzez stosowanie się do zapisów Kodeksu Spółki i powiązanych z nim zasad. Każdy Pracownik jest zobowiązany do stosowania własnej polityki zerowej tolerancji dla wszelkich praktyk korupcyjnych, w tym przekupstwa, nielegalnych prowizji i gratyfikacji. Pracownicy mogą to osiągnąć poprzez następujące działania:

- Bezwzględne unikanie oferowania, płacenia, żądania lub przyjmowania łapówek bądź nielegalnych prowizji, nawet na prośbę kierownika wyższego szczebla lub innej osoby.
- Bezwzględne unikanie prowadzenia wszelkich oszukańczych lub nieuczciwych działań.
- Bezwzględne unikanie zatwierdzania jakichkolwiek działań lub praktyk korupcyjnych oraz reagowanie na potencjalnie korupcyjne praktyki stosowane przez podwładnych lub strony trzecie działające w imieniu Spółki.

- Bezwzględne unikanie działań, które mogłyby ułatwiać korupcję, w tym sporządzania nielegalnych umów, zgłaszania oszukańczych roszczeń, fałszowania dowodów i składania fałszywych zeznań w postępowaniu sądowym.
- Bezwzględne unikanie zatajania jakichkolwiek działań korupcyjnych lub potencjalnie korupcyjnych.

NA JAKIE ZNAKI OSTRZEGAWCZE NALEŻY ZWRACAĆ UWAGĘ?

Umiejętność rozpoznawania scenariuszy, które sprzyjają korupcji, może pomóc Pracownikom w unikaniu ryzykownych sytuacji oraz w ich zapobieganiu. Co do zasady należy zawsze poważnie traktować podejrzane lub niestandardowe działania lub praktyki stosowane w związku z postępowaniem przetargowym lub transakcją handlową, w szczególności jeśli są w nią zaangażowani funkcjonariusze państwowi lub publiczni.

TRANSAKcje O DUŻYM RYZYKU STOSOWANIA PRAKTYK KORUPCYJNYCH

Łapówki, nielegalne prowizje i gratyfikacje mogą być przekazywane w związku z bardzo wieloma transakcjami i sytuacjami. Powszechne transakcje obejmują:

- *Rządowe postępowania przetargowe i zamówienia* – przekupstwo jest w szczególności często spotykane w przypadku zamawiania przez rząd standardowych usług czy też udzielania zamówień na wykonanie dużej infrastruktury publicznej lub zlecenia projektów na rzecz sektora wydobywczego. Łapówki są zazwyczaj przekazywane w celu uzyskania gwarancji, że formalne kryteria i procedury wyboru zostaną odpowiednio dostosowane na korzyść danego oferenta.
- *Prywatne postępowania przetargowe* – podobnie jak w przypadku rządowych postępowań przetargowych łapówki i nielegalne prowizje przekazywane w związku z prywatnym postępowaniem przetargowym zazwyczaj mają na celu bezpodstawną zmianę formalnych kryteriów i procedur wyboru. Chociaż nie wszystkie przepisy antykorupcyjne zabraniają przekupstwa w związku z prywatnymi postępowaniami przetargowymi (np. amerykańska ustawa o przeciwdziałaniu zagranicznym praktykom korupcyjnym – Foreign Corrupt Practices Act, FCPA) wiele przepisów, którym podlega Spółka, w tym brytyjska ustawa o zwalczaniu przekupstwa (*Bribery Act*) oraz lokalne przepisy prawa na całym świecie, zabraniają tej formy przekupstwa.
- *Kontrole i zatwierdzenia organów nadzorczych* – łapówki i nielegalne prowizje są często przekazywane przedstawicielom organów wydających zezwolenia, organów podatkowych, organów celnych i innych organów nadzorczych. Łapówki mogą być przekazywane przedstawicielom organów nadzorczych w celu uzyskania zatwierdzeń, które w przeciwnym razie nie zostałyby wydane, lub w celu zignorowania przez tych przedstawicieli przypadków naruszenia przepisów. Na przykład przedstawiciele organów podatkowych w niektórych krajach mogą zażądać łapówki w zamian za zignorowanie lub obniżenie zobowiązań podatkowych spółki lub osoby fizycznej.
- *Umowy handlowe* – przekupstwo może wystąpić nawet w przypadku zwykłych umów o zakup lub sprzedaż produktów bądź usług. Łapówka lub nielegalna prowizja może zostać zaproponowana kupującemu w zamian za złamanie przez niego standardów lub kryteriów dotyczących zakupów określonych przez dowolną organizację. Wiele międzynarodowych i lokalnych przepisów prawa, którym podlega Spółka, zabrania tej formy przekupstwa.

Wszystkie wymienione powyżej formy korupcji są ściśle zabronione zgodnie ze standardami biznesowymi Spółki określonymi w Kodeksie.

INNE POWSZECHNE ZNAKI OSTRZEGAWCZE

Pracownicy powinni zwracać uwagę na następujące znaki ostrzegawcze:

- wątpliwa reputacja funkcjonariusza publicznego lub partnera biznesowego;
- postępowania przetargowe wymagające skorzystania z usług wyznaczonych pośredników;

- prośba funkcjonariusza publicznego lub partnera biznesowego o przekazanie darowizny na cele charytatywne lub polityczne podczas postępowania przetargowego;
- prośba funkcjonariusza publicznego lub partnera biznesowego o spotkanie na osobności, w szczególności gdy do udziału w spotkaniu zaproszono także inne osoby;
- niestandardowe prośby dotyczące komunikacji (prywatne spotkania, rozmowy itp.) lub sposobów płatności (płatności na rachunek w banku innego kraju, płatności gotówkowe itp.);
- podejrzone, wprowadzane w ostatniej chwili zmiany kryteriów wyboru oferty w postępowaniu przetargowym, które są bardzo korzystne dla Spółki (np. wykluczające wszystkich pozostałych konkurentów);
- proponowanie przez funkcjonariusza publicznego lub partnera biznesowego przysługi lub pomocy w niezwiązanych sprawach;
- żądanie przez partnera biznesowego nadzwyczaj wysokiej prowizji lub wynagrodzenia.

Ta lista nie jest wyczerpująca, a zaistnienie jednego lub większej liczby tych czynników nie oznacza, że Pracownicy powinni zrezygnować z przeprowadzania transakcji. W razie stwierdzenia podejrzanego zachowania Pracownicy powinni udokumentować swoje obawy i skonsultować się z kierownikiem wyższego szczebla lub regionalnym przedstawicielem działu ds. ryzyka i etycznego postępowania. Pomogą oni w ustaleniu, czy wymagane jest przeprowadzenie dalszego dochodzenia i podjęcie środków zapobiegawczych.

JAK RADZIĆ SOBIE Z KORUPCJĄ?

Zarząd Spółki podejmuje wszelkie środki zapobiegawcze w celu uniknięcia sytuacji, które narażają Spółkę i jej Pracowników na korupcję. Będzie on zawsze wspierać Pracowników działających w dobrej wierze i przestrzegających standardów biznesowych Spółki. Podjęcie wszelkich zalecanych środków ostrożności nie chroni całkowicie przed trudnymi sytuacjami.

Jeśli Pracownik spotka się z żądaniem łapówki, gratyfikacji lub nielegalnej prowizji, wówczas powinien:

- Grzecznie odmówić spełnienia żądania. W takiej sytuacji osobę żądającą łapówki (zazwyczaj funkcjonariusza publicznego) należy traktować w sposób uprzejmy, ponieważ wówczas jest bardziej prawdopodobne, że odwzajemnią się tym samym.
- Jeśli osoba żądająca łapówki nie ustąpi, wówczas należy ją poinformować o polityce zerowej tolerancji stosowanej przez Spółkę oraz o międzynarodowych i lokalnych przepisach antykorupcyjnych, którym Spółka podlega.
- Poprosić o przekazanie żądania łapówki na piśmie.
- Dokładnie opisać zdarzenie oraz wymienić jego świadków, jeśli jest to możliwe.
- Niezwłocznie zgłosić incydent kierownikowi wyższego szczebla i regionalnemu przedstawicielowi działu ds. ryzyka i etycznego postępowania.

Pracownik podejrzewający stosowanie przez współpracownika lub partnera biznesowego Spółki praktyk potencjalnie korupcyjnych powinien:

- Dokładnie opisać zdarzenie.
- Niezwłocznie zgłosić incydent kierownikowi wyższego szczebla i regionalnemu przedstawicielowi działu ds. ryzyka i etycznego postępowania.

Jeśli Pracownik chce anonimowo zgłosić fakt przekazania łapówki, nielegalnej prowizji lub gratyfikacji przez współpracownika, przełożonego lub inną stronę trzecią, wówczas może zgłosić podejrzone działania za pośrednictwem usługi Spółki umożliwiającej poufne informowanie o nieprawidłowościach. Strona zgłaszająca nie musi podawać swoich danych osobowych i może pozostać anonimowa.

WYJĄTEK: RYZYKO UTRATY ŻYCIA LUB WOLNOŚCI

Spółka ma świadomość, że żądaniom płatności korupcyjnych – w formie łapówek, nielegalnych prowizji, gratyfikacji lub w innej postaci – częściej towarzyszą wymuszenia, w niektórych przypadkach w postaci groźby użycia przemocy lub okaleczenia ciała. Skrajnym przykładem może być żądanie zapłaty w celu przyjęcia do szpitala w sytuacji awaryjnej, w której nie ma czasu na skonsultowanie się z lokalnym kierownikiem liniowym.

W takich sytuacjach Spółka zakłada, że Pracownicy działający w celu zminimalizowania ryzyka utraty życia lub wolności będą się opierać na swoim własnym osądzie i w miarę możliwości postąpią zgodnie ze standardami biznesowymi Spółki. Niezależnie od okoliczności Pracownicy muszą niezwłocznie zgłaszać wszelkie sytuacje, w których czują się zmuszani do przekazania łapówki lub gratyfikacji, a każda płatność musi być prawidłowo zarejestrowana. Po zdarzeniu zostanie przeprowadzona ocena i opracowany i wdrożony plan ograniczania ryzyka w celu zapobieżenia ponownemu wystąpieniu określonych sytuacji. **Spółka będzie popierać uzasadnione i racjonalne decyzje podjęte przez Pracowników w takich sytuacjach.**

GDZIE MOŻNA SZUKAĆ POMOCY?

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących niniejszych zasad należy się skontaktować z regionalnym przedstawicielem działu ds. ryzyka i etycznego postępowania. Dane kontaktowe przedstawicieli są dostępne w witrynie intranetowej Spółki.

ZGŁASZANIE PODEJRZEWANYCH NARUSZEŃ

Pracownicy mają obowiązek zgłaszania zachowania lub wszelkich działań, w przypadku których podejrzewają, że Spółka, jej pracownicy lub partnerzy biznesowi mogą stosować praktyki korupcyjne.

Pracownicy posiadający informacje o potencjalnie niezgodnych działaniach Spółki, jej pracowników lub jakiegokolwiek strony trzeciej, z którą Spółka podjęła lub zamierza podjąć współpracę, muszą zgłosić takie działania zgodnie z instrukcjami zawartymi w Kodeksie.

USŁUGA UMOŻLIWIAJĄCA INFORMOWANIE O NIEPRAWIDŁOWOŚCIACH

Pracownicy mogą skorzystać z usługi Spółki umożliwiającej poufne informowanie o nieprawidłowościach dostarczanej przez niezależnego dostawcę usług w celu zgłaszania wszelkich podejrzewanych naruszeń niniejszych zasad. Informacje o usłudze Spółki umożliwiającej informowanie o nieprawidłowościach, w tym bezpłatne numery telefonów i adresy poufnej poczty elektronicznej, są dostępne w Kodeksie oraz na specjalnych stronach internetowych i intranetowych Spółki.